

ŠTO JE TO SENZORNA INTEGRACIJA?

Senzorna integracija je proces koji se neprestano odvija u svakome od nas, i to kod većine ljudi automatski i bez uložnog napora. Senzorna integracija osjeta nije nešto čega ima ili nema i ne postoji savršena senzorna integracija, kao što ne postoji ni potpuni nedostatak senzorne integracije. O čemu se zapravo radi?



S obzirom na to da putem naših osjeta dobivamo informacije o našem tijelu, fizičkom stanju u kojem se nalazi i okolini koja ga okružuje, svakog trenutka u naš mozak pristiže ogromna količina informacija iz svakog djelića našeg tijela. Naš mozak nastoji organizirati, locirati, prepoznati i urediti te osjete kako bi organizam mogao upotrijebiti te informacije za svrsishodnu adaptivnu reakciju i prema cilju usmjerenu aktivnost kao odgovor na osjetni doživljaj. Drugim riječima, naša osjetila primaju informacije tj. osjetilne

podražaje iz okoline i upućuju ih ka mozgu koji ih treba organizirati u smislenu cjelinu.

U senzorne sustave ubrajaju se vestibularni (kretanje, ravnoteža), propioceptivni (mišići i zglobovi), taktilni (dodir), vizualni (vid), auditivni (sluh), olfaktorni (miris) i gustativni (okus). Pravilna integracija navedenih sustava, kao što smo naveli nam omogućava adekvatno funkcioniranje. Međutim, što se događa kada naš mozak i živčani sustav nisu u mogućnosti adekvatno odgovoriti na osjetne informacije? U tom slučaju informacije se interpretiraju na pogrešan način i govorimo o disfunkciji ili poremećaju senzorne integracije što za posljedicu ima teškoće u percepciji, ponašanju i učenju.

Poremećaj senzorne integracije se češće javlja udružen s teškoćama u razvoju: autistični poremećaj, ADHD, cerebralna paraliza, zakašnjeli razvoj govora, teškoće u učenju, **ali može se javiti i kao samostalna teškoća.**

Znakovi koji upućuju na poremećaj senzorne integracije:

Povećana ili nedovoljna osjetljivost na dodir, zvuk, pokret, mirise, okuse; djetetu smeta buka iz pozadine, ne želi da ga se dira, izbjegava ljugave, mokre, prljave i sl. površine, ne želi obući određenu odjeću (smetaju mu etikete ili određeni materijali), ne želi jesti određenu hranu i sl., dijete stalno traži dodir, ima visok prag tolerancije na bol (pogrešna percepcija dodira i/ili bola), nespretno je, ima teškoće u kretanju, penjanju, spotiče se, pada, uživa u sudaranju sa predmetima radi žudnje za dubokim pritiskom, uživa u padanju ili bacanju na namještaj ili s njega, strah od uobičajenih pokretnih aktivnosti (npr. ljuľačka, tobogan, rampe), strah od hodanja po nejednakim površinama, teškoće sa samokontrolom, razdražljivost, impulzivnost, uznemirenost, poremećaj motoričkog planiranja, zaostajanje u govorno- jezičnom razvoju, poteškoće u komunikaciji, problemi s pažnjom, otežano igranje..

Važno je razumjeti da svatko od nas može pokazivati određene male simptome teškoća senzorne integracije neke vrste osjeta. To naravno ne znači da se radi o poremećaju za koji je potreban tretman. Međutim, ukoliko teškoće onemogućavaju adekvatno funkcioniranje, otežavaju razvoj i prouzrokuju nepoželjne oblike ponašanja, potrebna je intervencija senzornog terapeuta koji će odrediti tretman sukladno potrebama djeteta.

U predškolskoj dobi djeteta, mozak je primarno aparat za senzornu obradu. Malo dijete ne razmišlja puno o stvarima oko sebe; ono je uglavnom usmjereno da ih osjeti i da se kreće s obzirom na te osjete. Njegovi prilagođeni osjeti su više mišićni, ili motorički, nego mentalni. Tako se prvih sedam godina djetetovog života naziva razdobljem senzomotoričkog razvoja. Kako dijete postaje starije, mentalni i socijalni odgovori zamjenjuju neke od ovih senzomotoričkih aktivnosti, ali mentalno i socijalno funkcioniranje mozga se temelji na senzomotoričkoj obradi. Zato možemo reći da je integracija osjeta koja se pojavljuje u pokretima, govoru i igri baza za kompleksniju integraciju koja je potrebna za čitanje, pisanje i dobro vladanje (Ayres, 2009).

Iz tog razloga je važno da dijete razvija tu sposobnost kako bi se svi osjeti i sustavi što bolje integrirali na način da osiguramo djetetu vrijeme za igru i raznolike aktivnosti koje potiču sva područja razvoja.

Pripremila: Marija Petričević, edukacijski rehabilitator

Izvori:

Ayres, J., A. (2009): Dijete i senzorna integracija. Jastrebarsko: Naklada Slap.

<https://coovinkobek.hr/programi/psihosocijalna-rehabilitacija/senzorna-integracija>

<https://www.poliklinika-djeca.hr/za-roditelje/razvoj-djece/znete-li-sto-je-to-senzorna-integracija/>

<https://www.adiva.hr/zdravlje/djecje-zdravlje/naopak-svijet-djece-s-poremecajem-senzorne-integracije/>